

Костик хвилювався. За кілька днів — 1 вересня, і він побачить Марійку. А може, батьки перевели її до іншої школи? Може, вона виїхала зі Старомихайлівки? Щоправда, в їхньому райцентрі лише кілька шкіл: три українські й одна російська. Він багато разів хотів зателефонувати до неї під час літніх канікул. Мобільного вона не мала. Ба більше, він навіть одного разу — це було 18 липня — задзвонив на її домашній:

— Алло! Скажіть, а Марійка є?

— Хто питає? — з того боку слухавки непривітно пробубнів утомлений чоловічий голос. Батько...

— Хто? Її... її однокласник, — чомусь одразу сказав неправду, адже Марійка була на рік молодшою.

— Марія поїхала у пластунський табір. А що переказати?

— Перекажіть... що я... я ще подзвоню!

— Хто «я»? — настирливо допитував батько.

— Її однокласник! — не розколовся Костик.

Слухавка озвалася довгим гудком. Що тепер робити? Адже хотів сказати їй, що треба обов'язково зустрітися.

...Вони зустрілися б біля місцевого кінотеатру. Костик одразу запропонував би велику порцію морозива. Потім вони всілися б на лавочку, і він одразу сказав би, що думав про неї кожен день. Вона навіть кілька разів уже снилася йому! Одного разу снилося, що вони йдуть на великий бенкет, де майже всі дорослі. Костик одягнений у темно-синій смокінг, чорні, з двома рівними стрілками штани і метелик (ось лише не пам'ятає: чорний чи темно-синій). А Марійка — у такій коштовній сукні з вирізом, мовби їй двадцять п'ять! На бенкеті всі танцюють, а офіціанти з відпрасованими усмішками розносять морозиво з фруктами у таких дивних крихких скляночках і... шампанське, багато шампанського! Вони двоє теж мають вигляд на всі двадцять, бо інакше їх не пропустив би швейцар — у штаннах із лампасами, подібними до генеральських — на цю учту для багатих і щасливих. На цей віденський вікенд, де збуваються всі мрії. На це поле битви за любов, приправлене морозивом із фруктами і шампанським без ананасів. Костик іде через усю залу, запрошуючи Марію танцювати. Вона граційно киває — і починається казка польського пралісу...

Раптом його розбирає страшенне хвилювання. Руки пітніють, мовби щойно подолав п'ятикілометровий крос із бар'єрами. Костик хоче зізнатися, що він любить Марійку. І... сон закінчується...

Але не відомо, як би йому вдалося розпочати цю розмову. Їхня Старомихайлівка — містечко невелике. Напевне, треба йти в кіно і тримати Марійку за руку? Чи блукати алеями парку — адже кажуть, що це найромантичніше місце? Колись один багатий і закоханий поміщик облаштував цей парк на честь своєї коханої...

Він насправді не знає, де краще про це говорити: у кінотеатрі чи в парку? У школі чи на вулиці? Зрештою, зараз нема чого гадати, бо відтоді він не насмівився більше телефонувати до Марійки додому. О, вона вже давно приїхала зі свого пластунського табору, — Костик це добре знає! Бо йому випадково сказав Микола, найкращий друг і найкращий футболіст серед їхніх однокласників.

Але футбол зараз Костика цікавить якнайменше. Коли він почув, що Микола бачив Марійку з батьками і вона поїхала до бабусі («Так і сказала — на місяць?»), то не хотілося говорити ні про Шевченка, ні про Мілевського, навіть стали одразу байдужими осінні єврокубки. Але Костик — чоловік, а не віхоть! Він навіть не подав вигляду.

Бо коли Микола перепитав, чому це, мовляв, так його хвилює, — Костик лише знизав плечима і знічев'я процідив, що це може хвилювати хіба що Миколу, який оце стоїть і, не маючи роботи, бовкає нісенітниці. Потім вони ще трохи позгадували вчорашню гру київського «Динамо» і гол Мілевського, домовилися, що завтра підуть на пів дня купатися — тільки б небо не завередувало дощем! — і розійшлися.

Купатися вони пішли. На пів дня. Але наступні пів дня Кость думав.

Його мама працює вчителькою молодших класів. Батько — шофер таксі. Він також учився разом із мамою, але на фізкультурному факультеті. Тато був атлетом — метальником молота. Але колись не виграв престижне змагання і ще дотепер згадує про несправедливість суддів. Мовляв, треба було так, щоб виграв інший. Кость не розумів цього: хто далі кине, той і виграв. Однак на цей залізний аргумент тато лише скрушно махав рукою. Потім, коли народився Кость, а відтак молодша на два роки сестричка Діана (яке чудернацьке ім'я вибрали їй батьки, хіба ні? Та і його ім'я не найліпше, але нічого, вже звук, а колись діти дражнилися: «Костик-хвостик»), тато

покинув роботу вчителя фізкультури. Їздив кудись за кордон, але не на екскурсії, а працювати. Потім вони побудували хату і купили меблі. Костик пам'ятає навіть, як допомагав носити воду для різних розчинів, якими скріплюється цегла, а сестричка бігала в магазин по хліб, бо дядьки мали величезний апетит. Кожен дядько, який будував хату, їв стільки, скільки його однокласники, разом узяті.

Але він тоді подумав: «А чого з тих країн, куди їхав тато заробити грошей, ніхто не їде працювати до нас, в Україну, у Старомихайлівку? Хіба тут немає роботи для дорослих?» Коли питав про це тата або маму, вони лише усміхалися, та якимось сумно й болісно. Відтоді Кость зрозумів, що усмішка може бути і сумною. Але він так ніколи не буде сміятися, бо сміються лише щасливі — і нема чого прикидатися, коли тобі сумно. Сум — для плачу, радість — для сміху. Отак!

А сьогодні, коли вони купалися, Едик, батько якого працює якимось директором, сказав, що Костеві родичі *бідні*, бо він не має навіть смартфона. Кость дав Едикові щигля. І вони почали битися, доки їх не розвели хлопці. Його щоки палали від ляпасів упереміш із ударами кулаком. Але й Едикові дісталося, хоча він ходить на секцію джиу-джитсу. «Батьки оплачують, батьки

оплачують!» — перекривляв «секційника» хлопець. Хай там як, а купання було зіпсоване...

Однак потім Кость, як ми вже сказали, наступні пів дня думав. А увечері, коли тато прийшов із роботи, попросив, щоб той записав його з вересня на секцію джиу-джитсу.

— Це, тату, як карате!

— А навіщо тобі воно?

— Хочу бути спортсменом, як ти колись! — Костик обдумав, що сказати.

— Ох, сину, спорт не прогодує...

— Тату, мене прогодує! Бо я хочу жити інакше, ніж ти! — раптом випалив щось несподіване і неочікуване навіть для себе.

— Добре. Але за рік у тебе мають бути серйозні успіхи. Обіцяєш?

— Обіцяю.

Засинаючи, Кость мріяв про те, як виграє великі обласні змагання. Повернеться і надає щиглів зарозумілому Едику, від якого сьогодні йому дісталось більше. Але він нікому цього не скаже. Що б тоді про нього подумала Марійка? Що він слабак і фуфло? Кость не витримав би такого приниження. Бо насправді він сильний. А хто має силу — той непереможний...

Він побачив Марійку на великій шкільній «лінійці» (яка смішна назва, хіба ні? Так само можна це скупчення шкільного люду назвати «конусом» або «перпендикуляром»).

Директор у новенькому костюмі й краватці вітав школярів із початком нового навчального... ви повинні добре вчитися, щоб бути гідними громадянами нашої держави... ви маєте уміти (довгий перелік)... мусите знати й розуміти, що (знову довгий перелік)... Марійка уважно слухає. Вона ще не знає, як багато хлопець думав про неї на канікулах...

Це розпочалося наприкінці травня, коли вони проходили *практику*. Марійчин і його класи пололи разом якісь бур'яни. Ніхто, чесно кажучи, не хотів працювати. Але вчитель трудового навчання пообіцяв:

— Виконаєте швидко норму — будете грати у футбол!

Обіцянку зустріли криками: «Ура!» Після виконаної роботи й справді розпочався футбол. Дівчата грати не хотіли. Але дивилися. Костика більше цікавили ті, що на рік молодші: своїх він знав краще. Особливо уважною була чорнява, з витонченими рисами обличчя, мовби над її красою попрацювало кілька десятків скульпторів. Хлопець іще, вдаючи байдужість, перепитав свого друга Миколу, як, мовляв, її звати. Микола

відповів — щоправда, докинувши репліку, чому Кость так зацікавився дівочими іменами. Кость злегка почервонів, але відмахнувся. Не було часу на балачки — треба перемогти, забити кілька голів, треба бути зараз багатоногим Мілевським!

Гра розпочалася. Костеві щастило, бо вдалося забити аж два голи. Причому один з них — головою. Це був шик! А найважливіше те, що Марійка, на відміну від інших дівчат, уважно спостерігала. Її подружки розмовляли, дехто з них лузав

насіння. А вона знай дивиться на поле з імпровізованими воротами — і не змигне. «Це вона на мене дивиться», — приходили до хлопцевої голови нові, ще не знані й бентежні думки. Матч закінчився перемогою Костикової команди — 5:3. І не забудьте, що якби не його два голи, перший та четвертий, то була б нічия.

Але йому тоді не вдалося поговорити з Марією. Ба більше! — він так і не познайомився з нею.

...Може, якби він підійшов і сказав, що хоче познайомитися, то вона, так холодно і напівпрезирливо, повернула б свою голову богині Афродіти — і знищила б його мовчанням. Він балакав би і балакав, щось про футбол і свої два голи, про неї та школу, але Марія мовчала б. Нарешті він не знав би, що робити далі, пробував би розповісти анекдот. Але дівчина сказала б голосом, близьким до шепоту: «Я не люблю анекдотів». І він, наче герой-камікадзе, що хоче пожертвувати собою заради поневоленої Вітчизни, спитав би: «А мене любиш?» Марія глянула б на нього, уже без напівпрезирства, але так само холодно, і прошепотіла б: «Не знаю». І це «не знаю» було б початком їхньої ще напівюної, напівдитячої любові...

...Він підійшов би, вдавано недбало процідивши, що хоче познайомитися. Але Марія, теж недбало, відповіла б, що знайомляться тоді, коли є якась потреба, а навіщо, мовляв, їм знайомитися. Він

Зміст

Марійка і Костик 7

Залюблені в сонце.

Друга історія Марійки і Костика 79

Аргонавти.

Третя історія Марійки і Костика 151